

EVANGELIKUS ŐRÁLLÓ

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETILAP.

A lapot szellemi és anyagi tekintetben illető mindennemű postai küldemény, a hirdetések szövege és ára, valamint az esetleges reklamáció is a lap tulajdonosához: Noszkó István lelkészhez Rákoskeresztúrra (Pest megye) küldendő. ☒ ☒

SZERKESZTIK:
RAFFAY SÁNDOR NOSZKÓ ISTVÁN
 budapesti lelkész. rákoskeresztúri lelkész.
 FŐMUNKATÁRSÁK:
SCHOLTZ ÖDÖN BLATNICZKY PÁL
 ágfalvi esperes-lelkész. cinkotai lelkész.
GÖMÖRY JÁNOS
 eperjesi főgym. igazgató.

Megjelenik hetenként egy iven
 A lap ára:
 Egész évre 14 K
 Félévre 7 K
 Egyes szám ára 40 f
 Hirdetések és pályázatok ára:
 Egész oldal 40 K
 Állandó hirdetések megvezetés szerint

TARTALOMJEGYZÉK : VEZÉRCIKK : A lelkészek katonai kötelezettsége. Raffay Sándor — **Az egyházak és a háboru.** Maresek János — **A lelkészfizetés rendezéséről.** Tompa Mihály — **Belélet — Pályázatok és hirdetések.**

A lelkészek katonai kötelezettsége.

Szimonidesz Lajos, az Ev. Lap szerkesztője ilyen cím alatt cikket írta lapjában, melynek — gunyolódó hangját teljesen figyelmen kívül hagyva — tévedéseit kénytelen vagyok kiigazítani. Ezt is csak azért teszem, mert ha oly élesesű ember, mint *Szimonidesz* Lajos, félreérthette a lelkészek és theologusok érdekében *felkérésre* tett lépéseimet, akkor talán mások is akadhatnak, akik helytelenül ítélték meg akár tetteimet, akár cikkeimet.

Szimonidesz Lajos ugyanis a lelkészek hadbeli teendőinek vázolásával kapcsolatosan azt mondja: „A lelkészegyesület alelnöke bizonyára nem tesz jó szolgálatot sem nekik, sem egyházunknak — azzal, hogyha mi itt rajtuk sajnálkozunk s őket a szolgálat alól mentetni igyekszünk“. Tévedés van a dologban. Dehogy is akarok én bárkit is a haza szolgálatától mentetni! Dehogy is sajnálkozom én valaki felett, akinek megadatott az a szerencse, hogy a hadban is megbizonyíthatja hazaszeretetét! Szeretettel kérem, tegyen fel *Szimonidesz* Lajos rólam annyi hazafiságot és annyi józanságot, hogy sem katonaszabadításba, sem jogtalan előnyök kieszközlésébe magamat nem ártom még béke idején sem, annál kevésbé ilyen komoly és

nehéz napokban. De azzal, hogy fiatal embereket, akiket a sok munka közben bizonyosan véletlenül közkatonáknak soroztak be s bornyú alá kényszerítettek, a nekik megfelelő s őket a törvény szerint megillető szolgálatra igyekeztem át-tétetni: úgy érzem, hogy mégis csak jó szolgálatot tettem azoknak is, meg egyházunknak is. E szolgálat helyes és jogos voltát különben az ügyet igen lekötelező udvariassággal végzett honvédelmi minisztérium is készséggel elismerte.

Hogy nem tolakodom fel senki tutorául, annak bizonyosága egy tegnap jött levél is, amelyben egy segédlelkészünk ismételtén kér közbenjárást ama sérelem orvoslására, hogy most a seregnél róm. kath. papi szolgálatra kényszerítik. A püspök urnak ez ügyben küldött bizonyítványát sem vették még eddig tekintetbe. Minthogy most ez az ügy a minisztériumba került, kétségtelen, hogy ott rövidesen ezt is orvosolni fogják. Csodálom azonban, hogy készségem miatt megítélnek. Hiszen nem teszek én ezzel senkinek semmi kárt!

Nyílt leveletem is nagyon, keményen megítéli *Szimonidesz* barátom. Hazai jószokás szerint természetesen személyes érdekeket is igyekszik felfedezni a nyílt levél háttérében. Azt írja: „Ha Budapesten olyan nagy szükség van a segéd-

lelkészekre, akkor föltsék be ideiglenesen a helyüket, de ne alarmirozzák az egyetemes felügyelőt, a püspököket intézkedésért.

Először is konstatalom, hogy Budapestről egyetlen segédlelkész sincs hadiszolgálatban és így nem hazabeszélek. Az én segédlelkészemet behívták ugyan, de egy hét múlva visszaküldték. Itt sincs tehát a pesti egyháznak semmiféle nyílt sebe. Hanem igenis lelkészek és segédlelkészek és más gondolkodó egyháztagnak kívánták, hogy úgy az esetleg beteges vagy elaggott lelkészek mellől távozott segédlelkészek, mint a gyülekezeteiket elhagyni kényszerült lelkészek helyettesítésének kérdése egyetemesen tisztáztassék. Azért egyetemesen, mert az ilyen ügyeket egyező akarral és igazsággal kell elintézni. Itt azonban nem az állásoktól való megfosztáson van a hangsúly, hanem a helyettesítéssel járó költségek fedezéséről. Az egyházközségek a kétfős terhet aligha, vagy egyáltalán nem bírják, azért apelláltam az egyház legfőbb vezetőire, hogy ahol kell, a helyettesítésekről gondoskodjanak, s hogy ők keressenek és találjanak fedezetet az esetleges kényszer szükségletek fedezésére. Azt hiszem tehát, hogy az elnökségek „alarmirozása” nem volt olyan rejtendő nagy vétség, ami miatt kigúnyolással kellene fizetni.

Általában szeretettel kérem testvéreimet, ne akarjanak mindent a legkellemtlenebb szempontokból elbírálni. Engedjék meg, hogy mindenki a maga legjobb felfogása szerint tegyen szolgálatot egyházának s legyenek szivesek föltenni, hogy mindenki mindig a legbeszületesebben és a legjobbat akarja.

Raffay Sándor.

„Az egyházak és a háboru”

A „Belmisszió” szerkesztősége ilyen cím alatt elkalandozott a belmisszió területéről. De hát a belmisszió olyan széles terület, hogy sokan nem tudják annak a határait, s így azután idegen területre is elkalandoznak. Így tett a Belmisszió is, amikor „az egyházak és a háboru”-ról írt. Következett is maradt, mert elfeledkezett arról, hogy mindég csak a belmissziót kellett szolgálnia mindenütt, még a háboruban is. Szükség, nagy szükség van ott a keresztyén szeretet munkájára. A külföldi belmisszió intézetek, melyekről a Belmisszió írni szeret, tudják is ezt. Sőt nálunk is tudják elegen. A Budapesti Református Ifjúsági Egyesület, illetőleg az Ifjúsági Ker. Egyesületek Nemzeti Bizottsága pl. tudja, hogy a háboruban az egyházak, az egyesületek, — a keresztyén emberek nem lehetnek fatalista szemlélők. Annak idején a hadügyminisztériumhoz egy szívesen fogadott beadványt is küldtek a ker. munkának a háboruban való érvényesülése érdekében. Nem fegyverek puffogatásával akarták ott megállni a helyüket, hanem evangéliumi szeretetmunkával.

Otthon akartak berendezni a táradt harcosoknak, ahol építő olvasmányok, jó szó, vigasztalás, bátorítás, frissítő dolgok, ténta, toll, papiros, szívesen felajánlott levélírás, borbély-műhely berendezés stb. voltak azok az eszközök, — melyekkel szolgálni akartak a harcúterén. Szolgálatot kell teljesíteni a keresztyén munkásoknak a harcúterén, a harcolóknak, a hazának. Mert van a keresztyén embernek hazaszeretete, de ezt nem csak fegyverrel szolgálja. Akiket hivatásuk fegyverre szólít, azok állják meg a helyet fegyveresen a hazáért való harc eszményért való küzdelem, önfeláldozás: ez pedig keresztyéni jellemvonás. De szükség van ott másra is. Akik előtt idegen a fegyverforgatás, akik előtt idegenek a romboló és gyilkoló eszközök, azokat mindenáron a tűzvonalba küldeni több, mint könnyelműség, — esztelenség. Más az ő hivatásuk. Kell a harcúterre Krisztus is, vigyék ők ezt oda különféle megnyilatkozásban és nemes munkát végeztek, szent szolgálatot teljesítettek. Ebben a munkában, ilyen munkaterületen legyen ott pap, theologus, — minden keresztyén ember, akinek nem adatott az, hogy fegyverrel küzdjön a hazáért. Bontsa ki a „Belmisszió” ilyen harcúteri csapat szervezésére a nemzeti lobogót, — nem fog szégyenben maradni, nem fog hiábavaló szavakat puffogatni. Munkát, eredményes, áldásos és hazafias munkát fog végezni. Hívja fel ilyen munkára azokat a theologusokat, akiket most hőslelkűen a harcba küld,

amelyről fogalmuk sincs, amelynek eszközeit nem ismerik, ahol a „Belmisszió“ szerkesztősége felhívása szellemében jelentéktelen munkát végezhetnek, hívja fel ilyen nagyarányú, az egész harctérre kiterjedhető munkára, akkor ott lesz minden theologus, sőt mások is, mert ott igazán keresztyéni módon, az Isten és emberszeretet jegyében, — nekik való munkatérren fejthetnek ki krisztusi és hazafias munkát.

Az a nemzetközi egyezmény, mely a papokat kivette a fegyveres szolgálatból, magasabb piederstálról és szélesebb látókörrrel ítélte meg a helyzetet, mint a „Belmisszió“ szerkesztősége, pedig annak nem volt speciell evangeliumi munka a vezérigéje és a feladata.

A németek theologusaira való hivatkozásnál az „ellenkérvény“ rontja a hatást, de még így se feledjük, hogy a velük való elbánás különleges, pedig a német kaszányák szelleme — ha csak kevéssé is ismerjük a német ifjúságot — nagyban különbözik a mienktől. Sajnálom, hogy most kénytelen az ember ilyen reminiscenciákat ébreszteni, mikor minden katonában hőst látunk, de a Belmisszió az oka.

A mi theologusainkról nem hiszem el, hogy gyávák; hősök lehetnek, hősöknek is kell lenniök, de nem a kard, hanem a belmisszió névtelen hőseinek ott a harctéren is. De ne feledjük, hogy ott mindenkinek megvan a maga helye, ahol aztán meg kell állania. Az orvosokat könnyelműség volna a harcba küldeni, a Vörös-kereszt tisztjeit se erre biztatják, mert más a hazafias feladatuk. A theologusoké se a fegyverforgatás, a gyilkolás, ne ide küldjük őket tisztelt Szerkesztőség, hanem oda, ahol igazi helyök van, a segítő, vigasztaló, hiterősítő munkára. Nem *gyávák* öök, de legyen a „Belmisszió“ szerkesztősége *bátor*, szervezzen egy szabad csapatot és vezesse a harctérre a harctéri belmisszió zászlaja alatt, nem fegyverrel, de evangéliummal! Mert nemcsak fegyverrel, hanem evangéliummal is lehet a hazát szolgálni, de frázisokkal soha!

Marcsek János

ev. lelkész.

A lelkészfizetés rendezéséről.

Irtá: Tompa Mihály, ev. lelkész.

II.

Az első csoportban 128 lelkész van.

Ezek kapjanak á 200 kor. $128 \times 200 = 25,600$ k.

A 2-ik csoportban 268 lelkész van.

Ezek kapjanak á 400 kor. $400 \times 268 = 107,200$ k.

A harmadik csoportban pedig 200 van.

Ezek kapjanak á 600 kor. $600 \times 200 = 120,000$ k.

Ez kitenne összesen 252,800 k.

Dagyis 800 korona különbséggel épen annyit, mint a mennyit a bizottság a lelkész gyermekek segítésére felvesz.

Tehát ilyen mérvű fizetésrendezés épen kikerülne a fedezetre szánt összegből; s ez a rendezés mégts csak inkább nevezhető fizetésrendezésnek, mint a mit a bizottság javasol, mert a segélyt nem 10—15 évi kinlódás után, hanem mindjárt a családalapítás kezdetén, tehát akkor adja, a mikor arra a segélyre — az én nézetem szerint — a legégetőbb szükség van. Mert ha elfogulatlanul bírálják el a kérdést, be kell ismernünk, hogy a családalapítással és az életpálya megkezezésével járó költségek is — a miénk: első berendezések, gyermekszületések s az akkor leggyakrabban előforduló betegségek, vannak akkorák, mint 10—15 év múlva felmerülő tanittatási költségek. Különösen ha meggondoljuk még azt is, hogy akkor még a fizetés is; — falu helyen — a gazdaság jövedelme is sokkal kisebb, mint 10—15 év múlva, a mikor a fizetés már 800—1000 kor, korpótlékkal szaporodik és a gazdaság jövedelme is legalább megduplázódik. — A pálya kezdetén kell tehát annak a fiatal, a kezdet nehézségeivel viaskodó családnak segélyére menni, hogy idő előtt meg ne roppanjon ereje, el ne menjen életkedve és fejére ne zuduljon az adósságok árja!

A fizetések ezen rendezése nevezzük ezt családi, drágassági, vagy megélhetési pótléknak, — a név nem lényeges! — nem vág eléje az állam részéről várható fizetés rendezésnek, a mit az alkotandó új alkotmányban kifejezetten is lehet biztosítani; de nem zárja ki bár szerényebb keretekben a tanuló lelkészgyermekeket segítő alap létesítését sem, a melyre ez esetben bőven elég lenne évi 50—60,000 korona. Mert hogy bizonyos fokig minden család kap segítséget, akkor a tanuló gyermekek segélyezésére bőven elég lesz fejenként 100—200 kor. is, a tanuló gyermekek száma és a szülők vagyoni helyzete szerint, mert itt a teljes egyenlősítés lenne a legnagyobb igazságtalanság! —

* * *

A zsinat pénzügyi bizottságának ugyancsak legutóbbi ülése határozta el oly értelmű javaslatnak a zsinat elé való terjesztését is, a mely kimondja, hogy minden gyülekezet köteles lelkészének 100—200 kor. iroda átalányt adni, a szerint a mint lélekszáma 1000-en alul, vagy feül van. Tehát a bizottság javaslata szerint ez lenne a tulajdonképeni fizetés rendezés, vagy jobban mondva fizetés emelés!

No hát ebből ilyen alakban nem kérünk! — Nem kérek még én se, a ki pedig évek óta egyik legerősebb szószólója vagyok annak az elvnek,

hogy ne várjunk mindent az államtól, hanem bizonyos fokig hiveinket is adóztassuk meg fizetéseink emelésére! — Mert mit jelentene, ha a javaslat ilyen alakban törvény lenne? Azt, hogy a legtöbb gyülekezet egyházi pótagója, illetőleg adó emelése még a Gyürky által javasolt 2%-nál is jóval több lenne! Mert egy 1000 lelken felüli, de csak 4—5000 kor. a. adót fizető gyülekezet — pedig ilyen gyülekezet nagyon sok van! — 4%-os pótagót fizetne e címen, nem is szólva azon gyülekezetekről, a melyeknek állami adója még ennél is kisebb, a hol tehát e címen az egyházi adó még 4%-nál is magasabb lenne! Ugy, hogy igen csodálom, hogy a jó urak, a kik a Gyürky-féle első és második javaslatot is épen a miatt szavazták le és vetették el, mivel az a lelkészfizetések rendezésének, fedezetül terbe vette a hivek egyházi adójának 2, illetve 3%-os emelését is, most ezt a gyülekezetek még sokkal magasabb adó emelést jelentő javaslatot is nagy többséggel megszavazták.

Elfogadjuk mi lelkészek igenis az iroda általányt, vagy nevezzük inkább közigazgatási munkadíjnak, meg is szolgálunk érte becsülettel, de nem úgy, hogy azt *direkte* a gyülekezet adja, hanem vagy, mint azt a mult évi egyetemes gyűlésén br. Prónay Dezső indítványozta, hogy t. i. a közigazgatási államsegélyből utaltassék az ki az egyes lelkészeknek, — vagy pedig úgy, hogy a hivek közalapi járuléka emeltessék fel akkora %-al, hogy a lelkészek iroda általánya is kikerüljön abból! Mert az egészen más ám mint a mit a bizottság javasol! Mert javaslatom elfogadásával azok a szegényebb kevés állami adót fizető gyülekezetek nem lesznek agyon sújtva, kiségitvén őket a gazdagabb gyülekezetek, így a többek közt az általány rendszerrel dolgozó pesti gyülekezetek is; s nekünk papoknak sem kell szégyenkezve oda állani hiveink elé, a magunk számára mintegy alamizsnát kéregetve. — Mert igaz, ugyan, hogy az esetben is a hivek zsebjéből megy ki ez a pénz, de először *méltányosabb* elosztással, másodsor pedig *közalapi*, tehát közadó — *járulék* címén, a közpénztárba, a mi óriási különbség! A ki ismeri a falusi népszámlálását, annak ehhez nem kell több kommentár.

* * *

Ha a zsinat pléniumában is a házon kívül tanuló gyermekeken segíteni akarók lennének többségben és sem az én fentebb részletezett javaslatom, sem pedig más, hasonló szellemű javaslat nem kapna többséget: úgy csak arra kérem a zsinatoló atyákat, hogy annak a 252,000 kor.-nak a mit a lelkészgyermek segélyezésé-

re felvettek a felét adják oda a lelkészek iroda általányának a fedezésére, — a másik fele bőven elég lesz ösztöndíjakra még 30) koronájával is, így legalább ezen iroda általánynak kihuzzuk a méreg fogait! Ellenkező esetben a zsinat végeztével nemesak a hivek, de mi lelkészek is elmondhatjuk Madár Mátyás testvérrel: „Ments meg uram a zsinattól minket“.

* * *

Végül, arra az esetre, ha a bizottság által javasolata fedezetül felvesz 252,000 kor., melynek forrásait nem ismerem, — nem volna azokból a forrásokból előteremthető, jelölök meg olyan forrásokat is, melyekből ez egy kis jóakarattal és takarékossgal igen könnyen előteremthető. Ezek:

1. a hivek eddigi 1/2%-os közalapi adójának nem 1/2 hanem 1%-os fölemeléséből	86,000 k.
2. Közigazgatási államsegélyből (a fél millióra rugó közigazgatási költségekből ennyit csak el lehet venni.)	100,000 k.
3. Az egyetemes pénztárba a tanuló lelkész gyermekek segélyezésére beutalt államsegély fele (másik fele meg maradhatna tanuló lelkész gyermekek segélyezésére).	50,000 k.
4. A lelkészek által nyugdíjigényük után fizetendő 1% (700 tsg után á 3000 kor.)	21,000 k.
	Összesen 257,000 k.

úgy hogy pár ezer korona még meg is maradna, amelyből még tartalék alapot lehetne létesíteni.

Javaslatomat és a gyakorlati életből merített megjegyzéseimet (melyek megtételénél semmiféle önző érdek nem vezet, mert ez anyagilag ad presonam meam határozott károsodást jelent, hanem tisztán és egyedül a kezdő lelkésztestvérek és közegyházunk érdeke) azzal a latin közmondással ajánlom a böles zsinati atyák figyelmébe és jóindulatába: „bis dat, qui cito dat“ a minek értelmét egy népies magyar közmondással így adhatjuk vissza: „jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok“.

B E L É L E T .

Házasság. A galgagyörki lelkésztestvérünk kellemesi Melczar Dezső mult napokban esküdött meg pálfalvai Hankus Idussal. Az Ur áldja meg frigyüket.

Protestáns gyűlések elhalasztása. A világháboru kiütése folytán beállott rendkívüli körülményekben mindenki megtalálhatja az indokát annak, hogy a „Magyar Protestáns Irodalmi Társaságnak és az „Országos Református Lelkész Egyesületének“ f. é. szept. 29. okt. 2-ra összehívott gyűléseit bizonytalan időre vagyunk kénytelenek elhalasztani. Adja az Isten, hogy ez az idő minél rövidebb legyen és hogy a viszontlátás felett a dicsőség fénye világoljon!

Debrecen

Budapest

1914. augusztus kó 11-én.

Dr. Baltazár Dezső

Dr. Zsilinszky Mihály

az ORLE elnöke.

a MPIT elnöke

Felügyelő-beiktatás. Lélekemelő ünnepségben volt része a kisköketepataki és berdárkai ev. egyháznak f. é. július hó 26-án. Akkor iktatták hivatalába az egyház új felügyelőjét. Dr. Hazslinszky Rezső rozsnyói ev. főgimn. tanárt, aki kedves nejével együtt jött el az ünnepségre. A beiktatást Poputh Viktor dobsinai lelkész-dékan végezte lelkes és lelkesítő beszéd keretében, melynek ünnepi beszédét a helybeli lelkész Korenkó György tartotta arra buzdítván hallgatóit, hogy hit, szeretet és egyetértés által építsék istenországát. A beiktatott felügyelő beiktatása alkalmából 300 korona alapítványt tett, mely összeg 1000 koronáig fog növekedni s kamatai a kisköketepataki és berdárkai templomokra fognak fordítottatni. Isten áldása legyen a nemes cselekedeten, Isten segítő ereje támogassa a hithű munkást elvállalt nemes hivatásának teljesítésében.

Dallásegyenlőség? Szomoruan olvastuk a napilapokban, hogy f. hó 17-én a földművelési minisztérium egész tisztikara hivatalos misét tartatott a lipótvárosi bazilikában. A hivatalnokokat ezen istentiszteletre családostól meghívták (berendelték?). Jellemző és szomorú, hogy a vezető a miniszter mellett, aki róm. katolikus vallású, a két államtitkár: Barlóky József református és Ottlik Iván evangélikus férjü volt. A földművelési minisztériumban aránylag elég sok protestáns emberünk van: miért nem jutott ezeknek eszébe, hogy a deákteri evang. templom a bazilikától csak 200 lépésnyire van? Jól esik hinniük, hogy Tisza István gróf miniszterelnök ezek után a Miniszterelnökséget, Balogh miniszter az igazságügyi minisztérium tisztikarát a valamelyik református, Harkányi János báró pedig a kereskedelmi minisztériumot testületileg valamelyik evangélikus templomba fogja hivatalos istentiszteletre elvezetni s családostul meghívni.

Az evangélikus nőegyleteket felkérjük, hogy a háborus idők okozta nyomor enyhítésé-

sére, a szegények felkeresésére, a bankdók vigasztalására szép hivatásuknak megfelelően minden lehető megtenni sziveskedjenek. Ma különösen követni kell az apostol mondását: Tegyetek jól mindenkivel, de különösen a ti hitetek eselégeivel“.

Köszönetnyilvánítás. Raffay Sándor ev. lelkész, theol. tanár urnak. E lap hasábjain egyházi köreink már két ízben szereztek tudomást azon megalázó és sértő bánásmódról, amelyben a törvény (1912. évi katonai védtörvény, XXX. t. c. 29. §. 1. és 4. pontja) világos rendelkezése dacára katonai kiegészítő hatóságaink lelkészeinket és theologusainkat részesítették a jelentkezések alkalmával. Csak Raffay Sándor lelkész és theol. tanár urnak a honvédelmi minisztériumnál való többszöri közbelépése és sürgetése után nyertek törvényadta jogaink elismerést s jutottunk abba a helyzetbe, hogy úgy szolgálhassuk Istenünket, hazánkat és királyunkat, amint azt, hivatásunk és Ő Felsége, szeretett királyunk sajátkezüleg szentesített törvényben óhajtja és kívánja. — Nem mulaszthatjuk el, hogy Raffay Sándor lelkész és theol. tanár urnak azon szíves fáradozásáért és közbenjárásáért, amellyel törvényadta jogainkat a honvédelminiszter utján érvényre juttatta és úgy a honvédelmi mint, annak utján a közös hadügyminiszternél, a megfelelő intézkedéseket és utasításokat kieszközölte, e helyen is hálás köszönetet ne mondjunk. — Fogadja hálás elismerésünket és köszönetünket közbenjárásáért amellyel sérelmünk orvoslását és jogaink érvényesülését kieszközölte. Egy ev. lelkészjelölt.

Középiskolai tanárok magántanítása

filos. A vallás közokt. miniszter 64529 sz. rendeletével megtiltja a középisk. tanároknak, hogy olyan tanulókat részesítsenek rendszeres magánoktatásban akik annak az intézetnek, amelyben a tanár tanít, akár rendes akár magán tanulói vagy pedig abban az intézetben óhajtanak vizsgát tenni. Tényleges szolgálatban álló középisk. tanárok oly tanulók magántanítását is akik az illető tanár intézetével semiféle összeköttetésben nincsenek; (nem az intézetnek tanulói nem ott szándékoznak magánvizsgálatot tenni) szintén csak engedély alapján láthatják el. Nem középisk. tárgyakat (nyelvek zene stb.) tényleges szolgálatban álló tanár szintén csak engedély alapján vállalhat.

A Magyarhoni Evangélikus Lelkészegyesület pénztárába június és július hó folyamán 1914 évi tagsági díjaikat befizették a következő tagok: Balikó Lajos (Kőszeg), Székely Gyula ny. főesp. (Késmárk), Paulinyi Dániel

(Garamszeg), Hurlay György (Osztrólúka), Sztehló Geró (Besztercebánya), Liesko Samu (Zólyom), Bakay Péter (Nagyócsa) Szikora Mihály (Hontkirályfalu), Hrivnyák Samu (Erdőbádony), Szlávik János (Dobronya), Linder Mihály (Felsőmicsinye), Sterba János (Zólyomlipese), Lehotzky Géza (Libetbánya), Bognár Endre (Lovászpata), Borbély János (Mérge), Horváth Béla (Csikvánd), Horváth Sámuel (Tét), Hörényi Lajos (Gyórszemer), Ihász László (Kisbábot), Kiss Samu (Nagybarátfalu), I'só Vincze (Győr), Kovács István (Ujmalomsok), Madár Mátyás (Felpécz), Matisz Károly (Kispécz), Pálmay Lajos (Győr), Petőcz Ferencz (Böny), Révész Sándor (Bezi), Nagy Gyula (Rábeczakapi), Németh Károly (Lébény), Maschena József (Pusztafódemes), Hodzsa János (Szucsány), Kossaczky Mihály (Luczfalva).

Tótpelsőcz 1914 augusztus 3.

Vitális Gyula
Egyesületi pénztáros.

SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS
NOSZKÓ ISTVÁN LAPTULAJDONOS.

Pályázatok és hirdetések.

Pályázat.

A pilisi ev. egyház pályázatot hirdet újonnan szervezett énekeszéri (kántori) állásra. Az állás javadalma; Kettőezer Korona készpénz, 250-300 K. stolarék címén a hivatástól, 100 Korona az egyházi jegyzőségért és az egyházi adókirovésért; 40 Korona az urvacsorai osztasütésért. — Két szobából, mellékhelyiségekből álló új lakás. — Kötelessége: Az egyházban előforduló minden néven nevezendő egyházi funkcióknak magyar és tóti nyelven való végzése, az állami elemi népiskolában az egyházi énekek legalább heti 6 órában való tanítása.

Pályázhatnak oly ev. vallásu kántor-tanító képesítéssel bíró magyar honpolgárok, akik katonai kötelességüknek eleget tettek és a kik fegyelmiileg büntetve nem voltak. A megválasztandó kántor tagja az ev. lelkészek országos nyugdíjintézetének és a pestmegyei özvegy-árva intézetnek. Nyugdíj jogosultságot az előbbiben 5 év alatt szerez, az utóbbiban a belépéskor. A kellően felszerelt folyamodványok aluliroft lelkészhez küldendők 1914 augusztus 29 ig. — Pilis (Pestm) 1914 aug. 4-én.

3-3

Jakabfi György
ev. lelkész.

A pilisi ág. h. ev. egyház pályázatot hirdet újonnan szervezett hitoktatási segédlelkész állásra. Javadalma 1600 Korona, lakás, fűtés, kiszolgálás, világítás. Kötelessége: Az állami elemi népiskolában a vallásnak a meghatározott óraszámokban való tanítása. A szünidőkben a lelkész segédkezik az egyházi funkcióknál. Az állás 1914 szept. 1-én elfoglalandó.
Pilis 1914 aug. 4-én.

3-3

Jakabfi György
ev. lelkész.

:: Tankönyv hirdetés. ::

A legújabb egyetemes tanterv alapján, vonzó, érdekes elbeszélések alakjában megírt 51 művészi kivitelű képpel díszített, véglegesen engedélyezett:

„Bibliai Történetek“

c. tankönyv a népiskolák I—IV osztály számára (ára kötve 90 fillér).

A keresztyén Anyaszentegyház története

c. szintén engedélyezett tankönyv, a népiskolák V—VI. s az idegen közép- és polgári iskolák III. osztálya számára (második, javított kiadás, ára kötve 60 fillér).

„Bibliasmertetés“

a népiskolák V—VI. s az idegen közép- és polgári iskolák I—II-ik osztálya számára. Véglegesen engedélyezett tankönyv. (Ára kötve 40 fillér)

Nagyobb rendelésnél a bérmentes küldésen felül 15 százalék árengedmény.

Tiszteletpéldányt szives bevezetés céljából bérmentve készséggel küld:

Nagykároly (Szatmár-m.)

Rédei Károly

9-3

evang. lelkész
főgimn. vallástanár.

Angol bőrbutor- és borszék-különlegességek

gyártása. Használt bőrbutorok festetnek. Kívánatra katalógust küld díjmentesen. Szücs A. Budapest, VII., Károly-körút 5/e.

24-13 Telefon 148-07.

WALSER FERENC

tűzoltási szerek és szivattyúk gyára

harang és fémöntöde

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36.

(Villamos megálló: Váci-ut Láng-gépgyár.)

Legmodernebb berendezésű harangöntödeje

vállalkozik: 20 évi jótállás mellett harangok öntésére, repedt harangok átöntésére és régi harangok átalakítására forgatható új vaskoronák hozzáadásával, valamint meglevő harangozatoknak, a hiányzó harangok pótlása által, összehangba való hozatalára, továbbá harangállványoknak hengereltvasból való készítésére és ezek helyszíni szerelésére.

Kedvező fizetési feltételek.

Kívánatra költségvetések díjmentesen.

STELCZER KÁROLY

műasztalos, oltár-
építő és templombe-
rendezési vállalata

GYŐR, Kossuth Lajos-utca 24. sz.

Telefon 578.

Telefon 588.

Iparos és nem kereskedő 35. éve fennálló ker. czég.

Készítés javít: Kelyhet, borkanesót, oltárgyertyatartó keresztet, csillárt, gyertyára és villanyra stb. Arany, ezüst kinaezüst, bronzból, művészies és egyszerű kivitelben **Kelyhek** stb. tárgyak **valódi tűz-** galván aranyozás és ezüstözés **jótállással.** Tervezés és költségvetés díjtalanul. Mielőtt máshol rendelést tesz, méltóztatsek egy árjegyzéket kérni, melyet ingyen bermentve küld.

BITTNER JÁNOS

egyházi szerek műötvöse.

Budapest, IX., Lóczy-n 23. (Bejárati Gzuczor-utca f.) 50-14

HARMONIUM ÉS ZONGORA

Mielőtt harmoniumot vásárolna, ne mulassza el a mi **foárjegyzékünket kérni!**

Az országban a legnagyobb választék elvámolt elsőrendű amerikai és németországi gyártmányokban kedvezményes fizetési feltételek mellett minden árfelemelés nélkül.

Képviselek kerestetnek.

HERBER ÉS BERLETH

Budapest, VII., Wesselényi-u. 53. sz.

12 41

Legrégebbi harangöntöde

alapítva 1793. évben
baktai

EGRY FERENC.

Kisgejőcz (Ungmege.)

Budapest, VI.,

Lehel-utca 8. a

Budapesti telefon 25-37

harang és ércöntöde, cs. és kir. szabadalmazott harang felszerelések, vas harangláb gyár.

Kitüntette: Páris 3 drb. érem. Varsaille 1. Moszkva 2. Féc 2. Budapest 4. Szeged 1. Székesfehérvár 4. Kecskemét 1. Pécs 1. Hódmezővásárhely arany oklevél. Békésm. gazd. egyesület. Országos gazd. egyesület. Győrvidéki gazdasági egyesület. Országos Iparegyesület. Országos vas- és fémipari kiállítás. Hon disz érem. Ezenfelül 3 darab érdemkereszt, egy a s. a. érsektől.

HIRDETÉS. „A vasárnapi iskola és a gyermek istentisztelet“ címen Bobál Samu egyházmaróti lelkész által megírt 44 oldalnyi füzet, a melyet szerző az összes lelkészeknek megküldött, **kapható** példányonként 30 fillérért, tömeges megrendelésnél (20 darabnál több) példányonként 24 fillérért a szerzőnél, valamint lapunk szerkesztőjénél is.

20-10

UJDONSÁG!

Utirajzok Amerikából.

Irta: **Raffay Sándor.**

Ára: K. 1.—

Egyházasónoklattan

Irta: **Csiky Lajos**

Ára K. 4.—

Egyházi követelések behajtása és ezzel kapcsolatos kérdésekről.

Irta: **Dr. Zolnay Jenő**

Ára: 60 fillér.

Kaphatók:

Kóka Lajos

prof. irányu könyvkereskedésében,
Budapest, Kamermayer-Károly-u. 1.

Toronyórákat

gyárt elsőrendű kivitelben,
jótállás mellett

NADLER ÉS DR. SCHÖNFELD

LEUCWILBER P. E. utócai

Budapest, VII., Práter-utca 9 sz.

Alapítva 1891. Telefon 14-87.

Képes árjegyzéket és költségvetést díjtalanul küld.

NOVOTNY ANTAL FIA
harangöntőde és
vasharanglábgyár
Temesvár, Gyár-
város.

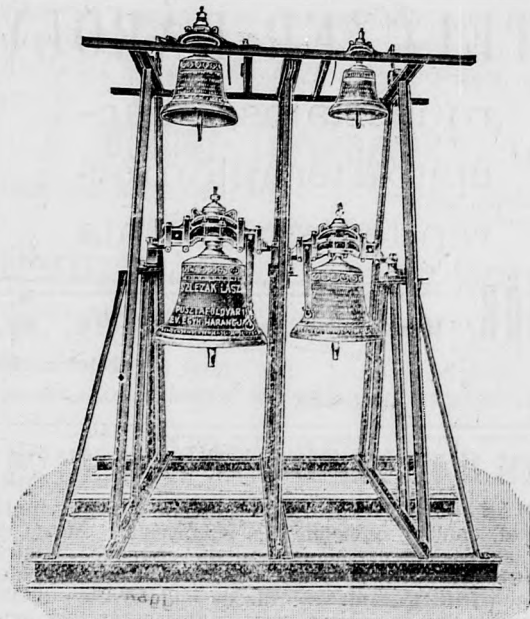
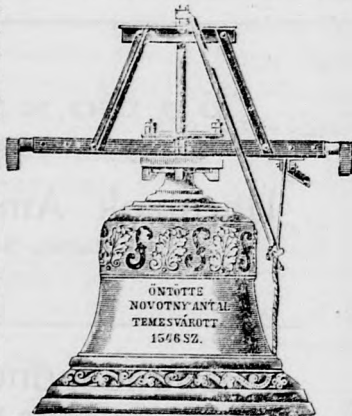
Ajánlja magát több évi szavatolás mellett régi harangok újraöntésére, valamint új harangok és teljes harangcsoporthoz előre meghatározott hangok utáni elkészítésére. — Különösen ajánlja saját találmányu

új modoru áflyukasz-
foff harangjait,

melyek felső részükön a hegedűhöz hasonló 8 alatti nyílásokkal vannak ellátva s ezért erősebb, terjedelmesebb és mélyebb hangnak, mint a régi modorúak. Ily szerkezetű 327

kgos harang hangban egyenlő 461 kgos régi modoru haranggal. Ajánl továbbá forgatható vertvas koronákat, régi harangok ilyenekkel való újra szerelését és vertvas haranglábakat.

Költségvetések és képes árlapok díjmentesen szolgáltatnak — Az 1896. orsz. kiállításon millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harangöntő, harangfelszerelés és harangállvány gyára
Budapest, VI. ker. Frangepán-u. 77

Pontos és legjobb **órák** 5 évi jótállásra!

Egyházi szentedények, úrvacsora-kelyhek, keresztelő kannák oltári gyertyatartók borkarcsók. Arany és ezüst ékszerek, evőeszközök, china-ezüst disztárgyak részletfizetésre is kaphatók.

Javításokra s vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN,

műőrés és ékszerész, az ev. ref. egyházak szállítója.
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 5. SZ. I. EM.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

Boros-nyomda Rákosligetén. Budapest mellett.